

Opleiding Pianotechniek Klein en uniek, maar onmisbaar voor de arbeidsmarkt

Casus Pianotechnicus

Er zijn tussen de 750 en 1000 pianotechnici en -stemmers in Nederland.

Het zwaartepunt in de leeftijdsverdeling van de werkzame personen in deze branche ligt in de leeftijdsgroep tussen 55 en 64 jaar.

Voor een gediplomeerde pianotechnicus is het arbeidsperspectief tegen de 100%.

Alle opgeleide pianostemmers krijgen werk in het verlengde van de opleiding.

Pianostemmers zijn onmisbaar in de cultuursector bij de uitvoering van duizenden concerten en theatervoorstellingen en bij pianospelen thuis of op school.

Bij het beëindigen van de huidige, specialistische opleiding is te voorspellen dat er binnen 10-15 jaar een groot tekort aan vakmensen zal zijn.

Het bestaan van de opleiding heeft voor een enorme boost in kwaliteit gezorgd.

Op dit moment zijn 8 studenten ingeschreven in het eerste jaar van de opleiding pianotechniek op het Hout- en meubileringscollege (HMC) in Amsterdam, de enige vakopleiding in Nederland met een opleidingsduur van 3 jaar.

Het HMC houdt deze opleiding in de lucht, maar deze is economisch gezien niet rendabel. Daarvoor is een jaarlijkse instroom van 14-16 studenten nodig. De 1,8 bekostigingsnorm is niet toereikend. Omdat elke student nodig is voor de arbeidsmarkt en HMC deze noodzaak onderschrijft is de opleiding er nog.

Bekostiging kleine, specialistische en ambachtelijke mbo-opleidingen met voldoende arbeidsmarktperspectief

Joost van Hartevelt, Nederlandse Piano- en Muziekinstrumentenbond

Voor de samenleving en de arbeidsmarkt is de unieke expertise van kleinschalige, specialistische en ambachtelijke beroepen van groot belang. Kleine, unieke mbo-opleidingen, zoals bijvoorbeeld pianotechnicus, hebben een goed perspectief op de arbeidsmarkt maar krimp, vergrijzing, aanbod op één plek in Nederland en onbekendheid met deze beroepen zorgen soms voor teruglopende aantallen beroepskrachten en studenten aan de opleidingen.

Door de kleine studentenaantallen zijn de opleidingen financieel kwetsbaar!

Vanwege de beperkte schaal is het lastig voor mbo-instellingen om deze opleidingen budgettair rendabel aan te bieden. De discrepantie tussen daadwerkelijke kosten en het leerlingaantal is een enorme uitdaging voor onderwijsinstellingen.

Om unieke, kleine opleidingen in de toekomst te behouden heeft de minister van OCW eerder al besloten dat deze opleidingen vanaf 1 augustus 2015 een hogere bekostigingsfactor krijgen van 1,8. Dit krijgt de onderwijsinstelling in de lumpsum-financiering. Daarmee wordt een extra stimulans gegeven aan een duurzaam opleidingsaanbod van kleine, unieke opleidingen. Echter, bij de hele kleine opleidingen (minder dan 15 maar vaker minder dan 10 leerlingen instroom per jaar) is dit economisch gezien niet rendabel. Terwijl de instroom van nieuw gediplomeerden in deze branches noodzakelijk is vanwege de vervangingsvraag en het arbeidsmarktperspectief. Het is dus niet alleen een onderwijs-issuë, maar ook een economische issue.

Deze coalitie vindt het stimuleren van arbeidsmarktrelevante beroepsopleidingen in techniekhavo en kleinschalig vakonderwijs belangrijk door dit specifiek op te nemen in het coalitieakkoord. Het overleiden van arbeidsmarktrelevante opleidingen vergt een gezamenlijke inspanning vanuit meerdere beleidsterreinen. Hechten we in Nederland belang aan instroom van gediplomeerde pianostemmers, dan is **elke** student belangrijk bij deze. Sommige opleidingsinstellingen starten niet onder een bepaald studentenaantal (ondanks het feit dat de arbeidsmarkt erom schreeuwt), sommige opleidingsinstellingen doen dat wel (pianotechnicus). Dat deze kleine, unieke opleidingen ook nog vaak maar op één plek in Nederland gevolgd kunnen worden, helpt ook niet mee voor het verkrijgen van voldoende instroom. Studenten moeten het heel graag willen als de reistijd erg lang is. Met het dalend aantal mbo-studenten door demografische ontwikkelingen is de bekostiging van hele kleine, maar noodzakelijke opleidingen nog belangrijker.

Vraag/discussie

Het bedrijfsleven en het onderwijs zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor kwalitatief goed en beschikbaar onderwijs. Het is niet alleen een opgave voor het ministerie van OCW, maar ook voor het ministerie van EZ, gezien het economisch belang van de benodigde instroom in deze branches, hoe klein ze ook zijn. Wat zijn de mogelijkheden die de leden van de Vaste Kamercommissie EZK zien als het gaat om de bekostiging van opleidingen voor kleine branches met goede arbeidsmarktperspectieven, met een te lage instroom van studenten voor het break-evenpoint van economisch rendabel onderwijs, zodat de opleiding en de branche kan overleven? Dit geldt niet vanzelfsprekend voor alle kleine opleidingen.

Belangrijke links

Documentaire 'Krachtig, specialistisch vakmanschap':

<https://www.youtube.com/watch?v=PUMHDGjmj0Y&t=827s>

Onderzoek: <http://www.kusv.nl/2019/06/05/onderzoek-kostbaar-en-veel-waard-wat-hebben-we-ervoor-over/>

Vereniging voor Pianotechnici Nederland: <https://www.vvpn.nl/>

Nederlandse Piano- en Muziekinstrumentenbond (NPMB): <https://www.npmb.nl/>

Joost van Hartevelt: <https://www.hamernoot.nl/de-hamernoot/>